

Liane Moriarty

Dat ene moment

Vertaald uit het Engels door Anna Livestro

A.W. Bruna Uitgevers

1

Later zal niemand zich herinneren dat ze de dame aan boord van het vliegtuig op Hobart Airport hebben zien gaan.

Niets aan haar uiterlijk of gedrag is reden tot zorg of deed iemand zelfs maar een wenkbrauw optrekken.

Ze is niet dronken of strijdlustig of beroemd.

Ze is niet gewond, zoals de hipster met de bril wiens arm in wit verband is gewikkeld zodat één hand permanent tegen zijn hart wordt gedrukt, alsof hij wil uitdrukken hoe liefdevol dan wel eerlijk hij is.

Ze is niet aan het eind van haar Latijn, zoals de bezwete jonge moeder die grip probeert te houden op een kronkelende baby, een woedende peuter en veel te veel bagage.

Ze is niet fragiel, zoals het voorovergebogen oudere stel dat meerdere dikke lagen kleding draagt, alsof ze op weg zijn naar kapitein Scott om zich bij diens Zuidpoolexpeditie te voegen.

Ze is niet chagrijnig, zoals de diverse mensen van middelbare leeftijd die diverse middelbareleeftijdningen aan hun hoofd hebben, of de enige ongeleide minderjarige van de vlucht: een kind van zes dat het lasergamefeestje van zijn vriendje moet missen omdat de gedeelde voogdijovereenkomst van zijn ouders vereist dat hij elke vrijdagmiddag op deze vlucht naar Sydney zit.

Ze is niet spraakzaam, zoals het koppel dat zó graag van alles met je wil delen over hun vakantie dat je je afvraagt of ze soms undercover werken voor een toeristisch initiatief van de Tasmaanse deelstaatregering.

Ze is niet extreem zwanger zoals de extreem zwangere vrouw.

Ze is niet extreem lang zoals de extreem lange man.

Ze is niet bibberig van vliegangst of espresso of amfetaminen (laten we hopen van niet) zoals de nerveuze tiener die een oversizede hoodie draagt op een heel kort broekje waardoor het lijkt alsof ze er niks onder aan heeft en van wie iemand beweert dat ze die ene zangeres is die iets heeft met die ene acteur, terwijl iemand anders zegt nee, dat is ze niet, ik weet wie je bedoelt, maar ze is het niet.

Ze heeft geen glimogjes zoals het glimogige kersverse bruidspaar dat nog in hun uitbundige bruidskleding gekleed naar Sydney vliegt, die gekkerds, die een spoor van vertedering achterlaten en zelfs een roekeloos aanbod van een ander stel uitlokken om met hen te wisselen en hun businessclasstoelen te nemen, een aanbod dat het bruidspaar beleefd maar resoluut afslaat, tot grote opluchting van het andere stel.

De vrouw is niks wat iemand later nog zal bijstaan.

De vlucht heeft vertraging. Een halfuurtje maar. Er wordt boos gekeken en gezucht, maar de meeste passagiers zijn bereid dit ongemak te accepteren. Zo gaat het tegenwoordig als je vliegt.

De vlucht is tenminste niet geannuleerd. ‘Nog niet,’ zeggen de pessimisten.

De intercom kondigt krakend aan: passagiers die speciale assistentie nodig hebben, worden uitgenodigd om aan boord te komen.

‘Ik zei het toch!’ De optimisten springen overeind en gooien hun tassen over hun schouders.

Tijdens het boarden stopt de dame niet om één, twee, drie keer tegen de zijkant van het vliegtuig te tikken omdat dat geluk brengt, of om te flirten met een steward of stewardess, of om verwoed over haar telefoonschermpje te swipen omdat haar instapkaart op mysterieuze wijze is verdwenen, hij stond er net nog, waarom doet hij dat toch altijd?

De dame maakt zich niet nuttig, zoals de passagiers die ouders en echtgenoten helpen met het vinden van verdwenen

instapkaarten, of de man met de vierkante schouders, de brede kaken en het kortgeschoren grijze haar die in het voorbijgaan moeiteloos tassen in de bagagevakken hijst terwijl hij door het gangpad van het vliegtuig loopt.

Zodra alle passagiers aan boord zijn, zitten en hun stoelriemen vast hebben, stelt de piloot zich voor en legt uit dat er een 'klein mechanisch probleem is dat we moeten oplossen' en dat 'passagiers vast zullen begrijpen dat veiligheid het allerbelangrijkste is.' 'Het cabinepersoneel,' zegt hij, en er klinkt een glimlach door in zijn lage, betrouwbare stem, 'hoort dit nu ook voor het eerst.' (Dus laat hen met rust.) Hij bedankt 'jullie, mensen' voor het geduld en vraagt hun om rustig achterover te leunen, binnen een kwartier zouden ze onderweg moeten zijn.

Ze zijn niet binnen een kwartier onderweg.

Het vliegtuig staat tweeënnegentig afschuwelijke minuten roerloos op de baan. Dat is net iets langer dan de verwachte vluchttijd.

Uiteindelijk houden de optimisten ermee op te zeggen: 'We halen het echt nog wel!'

Iedereen is ontstemd: zowel de optimisten als de pessimisten.

In al die tijd drukt de dame niet op haar bel om een stewardess te vertellen over haar aansluiting of reservering in een restaurant of over migraine of angst voor kleine ruimtes of haar zeer drukke volwassen dochter met drie kinderen die al onderweg is naar de luchthaven in Sydney om haar op te halen, en wat moet ze nu dan?

Ze gooit haar hoofd niet achterover en huilt niet twintig ondraaglijke minuten lang, zoals de baby, die in feite uiting geeft aan hoe iedereen zich voelt.

Ze vraagt niet of iemand de baby kan laten stoppen met huilen, zoals de drie passagiers die allemaal de middelbare leeftijd lijken te hebben bereikt in de overtuiging dat baby's op verzoek stoppen met huilen.

Ze vraagt niet beleefd of ze nu alsjeblieft uit het vliegtuig

mag, zoals de onbegeleide minderjarige wiens geduld na veertig minuten vertraging helemaal op is en die denkt dat het larsergamefeestje misschien toch nog een mogelijkheid is.

Ze eist niet dat ze van boord mag, samen met haar ingecheckte bagage, zoals de vrouw in een jumpsuit met luipaardprint die ergens moet zijn, die nooit meer met deze luchtvaartmaatschappij zal vliegen, maar die zich uiteindelijk laat sussen en dan zo effectief aan zelfmedicatie doet dat ze diep in slaap valt.

Ze schreeuwt niet abrupt wanhopig ‘Kan dan niemand hier iets aan doen?’ zoals de vrouw met het springerige rode haar die twee rijen achter de huilende baby zit. Het is niet duidelijk of ze wil dat er iets wordt gedaan aan de vertraging, de huilende baby of de toestand van de planeet, maar het is op dat moment dat de man met de vierkante kaken van zijn stoel komt om de baby een enorme bos klingelende sleutels te overhandigen. De man doet eerst voor dat het indrukken van een bepaalde knop op een van de sleutels een rood lampje laat knippen en de baby valt perplex en verrukt stil, tot de betraande opluchting van de moeder en alle anderen.

Op geen enkel moment pleegt de dame voor de bühne op verbitterde toon een telefoontje om iemand te melden dat ze ‘vastzit in een vliegtuig’, ‘nog steeds hier’, ‘we halen onze aansluiting nooit’, ‘ga maar gewoon zonder mij’, ‘we moeten een andere afspraak maken’, ‘ik moet afzeggen’, ‘ik kan er niets aan doen’, ‘zeg dat wel! Het is inderdaad niet te geloven’.

Niemand zal zich herinneren dat hij de dame ook maar één woord heeft horen zeggen tijdens de vertraging.

In tegenstelling tot de elegant geklede man die zegt: ‘Nee, nee, lieverd, het wordt krap, maar ik weet zeker dat ik het nog haal,’ terwijl je aan de gespannen manier waarop hij met zijn telefoon tegen zijn voorhoofd tikt wel ziet dat hij weet dat hij het niet gaat halen, vergeet het maar.

Niet zoals de twee vriendinnen van ergens in de twintig die op een lege maag prosecco hebben gedronken aan de bar op

het vliegveld, met als gevolg dat meerdere passagiers in hun nabijheid de intieme details te horen krijgen over hun complexe gevoelens met betrekking tot 'Poppy': een wederzijdse vriendin die niet zo aardig is als ze iedereen wil doen geloven.

Niet zoals de twee mannen van ergens in de dertig die vreemden voor elkaar zijn, maar een opmerkelijk hoorbaar en uitzonderlijk saai gesprek voeren over eiwitshakes.

De dame reist alleen.

Ze heeft geen familieleden die haar ergeren met hun bestaan, zoals het gezin van vier dat in paren naar sekse zit: moeder met jonge dochter, vader met jonge zoon, allemaal smeulend van woede over een heikele kwestie betreffende een telefoonoplaader.

De dame heeft een stoel aan het gangpad, 4D. Ze heeft geluk: het is een relatief volle vlucht, maar ze heeft het zo kunnen regelen dat er een lege stoel tussen haar en de man aan het raam zit. Een aantal passagiers in economy zal zich later herinneren dat ze die lege stoel in het midden jaloers hebben opgemerkt, maar de dame zelf zullen ze zich niet herinneren. Als ze eindelijk toestemming hebben om op te stijgen, hoeft de dame niet gevraagd te worden om haar stoel rechtop te zetten of om haar tas onder de stoel voor haar te schuiven.

Ze applaudisseert niet met langzame sarcastische klappen als het vliegtuig eindelijk naar de startbaan begint te taxiën.

Tijdens de vlucht knipt de dame haar teennagels niet en flost ze haar tanden niet.

Ze geeft de stewardess geen klap.

Ze schreeuwt geen racistische scheldwoorden.

Ze zingt en brabbelt niet en praat niet met dubbele tong.

Ze steekt niet achteloos een sigaret op alsof het 1974 is.

Ze verricht geen seksuele handelingen met een andere passagier.

Ze stript niet.

Ze huilt niet.

Ze geeft niet over.

Ze probeert niet halverwege de vlucht de nooduitgang te openen.

Ze raakt niet buiten westen.

Ze sterft niet.

(De luchtvaartindustrie is er dankzij pijnlijke ervaringen achter gekomen dat al deze dingen mogelijk zijn.)

Eén ding is duidelijk: de dame is een dame. Niemand zal haar later beschrijven als een 'vrouw' of een 'mevrouw.' En uiteraard omschrijft niemand haar als een 'meisje'.

Er bestaat onduidelijkheid over haar leeftijd. Mogelijk is ze begin zestig? Misschien ergens in de vijftig. Absoluút in de zeventig. Begin tachtig? Zo oud als je moeder. Zo oud als je dochter. Zo oud als je tante. Je baas. Je universitair docent. De onbegeleide minderjarige zal haar omschrijven als een 'heel erg oude dame'. Het oudere echtpaar zal haar omschrijven als een 'dame van middelbare leeftijd'.

Misschien is het haar grijze haar dat haar zo duidelijk in de categorie 'dame' plaatst. Het is het zachte zilver van een dure kitten. Schouderlang. Mooi gekapt. Goed haar. 'Goed grijs'. Het soort grijs waardoor je overweegt om zelf ook maar grijs te worden! Ooit. Nu nog niet.

De dame is klein en tenger, maar niet zo klein en tenger dat ze aandacht nodig heeft. Ze trekt geen welwillende glimlach of te hulp schietende mensen aan. Als je haar ziet, denk je niet aan hoe erg je je oma mist. Als je haar ziet, denk je helemaal nergens aan. Je zou haar beroep, persoonlijkheid of sterrenbeeld niet kunnen raden. Ze boeit je gewoon niet.

Je zou ook weer niet zeggen dat ze onzichtbaar is.

Misschien semidoorzichtig.

De dame is niet opvallend mooi of jammerlijk lelijk. Ze draagt een mooie groen met wit gedessineerde blouse, ingestopt in de tailleband van een rechte grijze broek. Haar schoenen zijn plat en verstandig. Ze heeft geen ongewone piercings, juwelen of tatoeages. Ze heeft kleine zilveren knopjes in haar oren en een zilveren broche op de kraag van haar blouse ge-

speld, die ze vaak aanraakt, alsof ze wil controleren of hij er nog zit.

Kortom, de dame die later bekend zal komen te staan onder de naam 'de Dame des Doods' op de vertraagde vlucht van vijftien uur twintig van Hobart naar Sydney wordt geen tweede blik waardig gegund, van niemand, van geen enkel lid van de bemanning, van geen enkele passagier. Totdat ze doet wat ze doet.

Zelfs dan duurt het langer dan je zou verwachten voor de eerste begint te schreeuwen, voor iemand begint te filmen, voor de belknoppen beginnen te branden en door de hele cabine gaan rinkelen als een flipperkast.

2

Het is vijfenveertig minuten geleden dat het vliegtuig is opgestegen en de sfeer aan boord is rustig, gelaten, hooguit een tik-keltje wrevelig. De vertraging, waarbij de tijd stroperig werd en uitgetrokken en steeds dunner zodat elke minuut zijn volledige quota van zestig seconden duurde, is verleden tijd. De tijd tikt weer voorbij in zijn gebruikelijke vlotte, onzichtbare tempo.

Een 'lichte snack', bestaande uit amandelen, pretzels, crackers en salsa is al geserveerd in de hoofdcabine. De vijf businessclasspassagiers hebben genoten van een 'lichte maaltijd' (allemaal gingen ze voor de kip) en een behoorlijke hoeveelheid wijn (allemaal gingen ze voor de pinot).

In de hoofdcabine is het meeste afval opgeruimd en zijn de meeste tafeltjes weer ingeklapt. De baby en de peuter slapen. De bruid ook, terwijl de bruidegom op zijn telefoon zit te tikken. De onbegeleide minderjarige speelt energiek een spelletje op zijn device. Het fragiele bejaarde koppel zit ieder over een eigen kruiswoordraadsel gebogen. De bemanning kletst zachtjes over hun plannen voor het weekend en het rooster van volgende week.

Mensen maken gebruik van het toilet. Ze trekken hun schoenen weer aan. Ze eten pepermuntjes. Ze smeren lippenbalsem op. Ze zien de volgende stappen van hun reis zich al ontvouwen: koffer ophalen bij de bagageband, in de rij staan voor een taxi, een Uber bestellen, een appje sturen naar degene die hen ophaalt. Ze zien zichzelf de voordeur van hun huis of hotel of Airbnb binnenlopen en met vermoeide plofjes hun bagage

neerzetten. ‘Wat een nachtmerrie,’ zeggen ze tegen hun partner of huisdier of de muren, en dan stappen ze zo hun leven weer in.

De dame maakt haar stoelriem los en gaat staan.

Ze is een dame die op het punt staat iets uit de bagagevakken te pakken. Of een dame die naar het toilet gaat. Ze doet er niet toe, niet iemand om je zorgen over te maken, niet boeiend, geen gevaar.

Ze buigt haar hoofd en drukt met een vingertop op de kleine broche die op haar blouse is gespeld.

Ze gaat roerloos in het gangpad staan.

Eén persoon merkt dat op.

Die persoon is een tweeënveertigjarige bouwkundig ingenieur met brandend maagzuur en hoofdpijn.

Leopold Vodnik, nooit Leopold, gewoon Leo voor iedereen behalve voor zijn grootmoeder van moederskant die dood is en een oude studievriend die allang uit zijn leven is verdwenen, zit in 4C, aan de andere kant van het gangpad naast de stoel van de dame.

Hun rij is de eerste rij in de hoofdcabine. Ze kijken uit op een wand waarop staat VOORBIJ DIT PUNT BUSINESSCLASS. Een gordijn is discreet over het gangpad getrokken om de luxueuze levensstijl die zo dichtbij wordt aangeboden te verbergen.

Leo ziet eruit alsof hij in de businessclass thuishoort. Hij is een man met een olijkleurige huid en een gemiddelde lichaamsbouw, met een geprononceerde neus en een hoog voorhoofd dat abrupt eindigt in een dikke bos gekke professor-achtige donkere krullen, met hier en daar wat grijs. Een van zijn zussen stuurde hem onlangs een artikel over wetenschappers die het gen hadden ontdekt dat zorgt voor het ‘onkambarehaarsyndroom’.

Hij draagt een blauw linnen overhemd dat tot de ellebogen is opgerold, een grijze chino en suède laarzen. Zijn vrouw zegt dat hij zich beter kleedt dan zij. (Dat is niet zo moeilijk. Neve kleedt

zich doorgaans op die ongeïnteresseerde, bij elkaar geraapte manier van iemand die net een natuurramp heeft overleefd.)

Leo heeft de hele vlucht op maagzuurtabletten zitten kauwen, zijn voorhoofd gemasseerd met zijn vingertoppen en steeds maar weer zitten kijken hoe laat het was.

Het is allemaal al voorbij. Hij moet de feiten onder ogen zien. De schoolmusical van zijn elfjarige dochter begint over vijf minuten. Hij is er niet bij, want hij is hier: tien kilometer hoog in de lucht.

‘Natuurlijk ben ik ruim op tijd thuis voor *The Lion King*,’ had hij tegen zijn vrouw gezegd toen hij offerde dat hij naar Hobart zou kunnen vliegen om zijn moeder naar een afspraak bij een specialist te brengen.

‘Tenzij je terugvlucht vertraging heeft,’ had Neve gezegd.

‘Dat gaat niet gebeuren,’ zei Leo.

‘Even afkloppen,’ zei Neve, zonder het vervolgens af te kloppen.

Het voelt een beetje alsof de vertraging haar schuld is. Waarom zei ze dat nou ook? Hij was toch zeker de pessimist in hun relatie?

Wie had nou kunnen voorspellen dat ze twee uur vertraging zouden hebben?

Neve, blijkbaar.

Leo kijkt nog één keer hoe laat het is. Op dit moment zou hij moeten zitten rillen in de aula van de school van zijn dochter, sissend naar zijn tiener dat die zijn telefoon moest wegdoen en zijn zus moest steunen, vrolijk grappen makend met de andere ouders over de ijzige airconditioning, tegen zijn vrouw fluisterend of die hem er alsjeblijft aan kon herinneren hoe Samira’s vader ook alweer heette, tegen Samira’s vader zeggend dat ze snel eens een biertje moesten gaan doen, al weten ze allebei dat dat nooit gaat gebeuren, want: het leven.

Zijn hoofd bonkt van wroeging. De lichten gaan nú uit. De gordijnen gaan nú open. Hij leunt zo ver naar voren in zijn stoel dat hij bijna in de brace-positie zit.

Hij heeft dit enkel en alleen aan zichzelf te wijten. Niemand heeft hem gevraagd dit te doen. Zijn moeder zei *alsjeblieft Leo, verspil nou geen goed geld aan een vlucht, voor maar één dag*. Zijn drie zussen waren hem niet dankbaar dat hij deze familieplicht op zich had genomen. Integendeel. In de whatsapp-groep van de familie beschuldigden ze hem van martelaarschap.

Maar hij had een wonderlijk sterk gevoel gehad dat er iets niet in orde was met de gezondheid van zijn moeder en dat hij erbij moest zijn om te horen wat de specialist te zeggen had.

Toen zijn vader twee jaar geleden ziek werd, was hij ergens anders met zijn hoofd. Hij was net begonnen in zijn huidige functie en het werk nam hem helemaal in beslag. Wat het nog steeds doet. Hij weet niet hoe hij kan voorkomen dat het hem zo opslokt.

En toen: het schelle gerinkel van zijn telefoon die hem om vijf uur 's ochtends uit zijn slaap rukte en de stem van zijn moeder, zo luid, stellig en wakker. Zij de volwassene, hij het mompelende, half slapende kind. 'Wat, mam, wat, hoezo?' Hij had nog niet eens goed en wel verwerkt dat zijn vader ernstig ziek was, laat staan de mogelijkheid dat hij zou sterven, wat gebeurde, diezelfde dag nog, terwijl Leo en zijn zussen bij de bagageband stonden te wachten op de koffer van zijn middelste zus: ze had godbetert bagage ingecheckt.

Sindsdien heeft hij het gevoel dat als hij gewoon wat beter had opgelet, als hij niet zo gefocust was geweest op zijn werk, hij zijn vader had kunnen redden. Hij is het oudste kind. De enige zoon. Hij is vastbesloten om alles goed te maken met zijn moeder.

Tot zover de vreemd sterke voorgevoelens. De specialist had vijf minuten nodig en rekende driehonderd dollar om mede te delen dat Leo's moeder kerngezond was.

Leo is niet teleurgesteld door de goede gezondheid van zijn moeder.

Natuurlijk niet.

Luister, als hij heel eerlijk is, dan is hij wel een beetje geïrriteerd door de goede gezondheid van zijn moeder. Het zou bevredigend geweest zijn als er iets heel ergs bij haar vastgesteld was, dat wel goed te genezen zou zijn.

En pijnloos, dat ook. Hij houdt heel veel van zijn moeder.

‘Ach, nou ja,’ zei Neve toen hij belde over de vertraging. Op dat moment had hij nog steeds gedacht dat hij het zou halen, dat hij alleen aan de late kant zou zijn. Hij zag zichzelf al sprinten vanaf de gate, voordringen bij de taxistandplaats – hij zou zijn eigen morele code hebben gebroken voor zijn dochter! Maar toen bleef het vliegtuig koppig op de baan staan, terwijl de piloot met tussenpozen doorkwam met zijn irritante ‘excuses, mensen’ en Leo langzaam gek werd.

‘Je kunt er niets aan doen.’ Neve zei niet: *ik zei het toch*. Dat deed ze nooit. Dat was haar *power move*. ‘Bridie begrijpt het vast wel.’ Op de achtergrond hoorde hij Bridie zeggen: ‘Ik mag hopen dat dat niet papa is die zegt dat hij te laat komt.’

Hij heeft Bridie wekenlang geholpen met repeteren. ‘Het is een kleine maar belangrijke rol, pap,’ had ze hem plechtig verteld toen ze met het script thuiskwam en Leo had Neves ogen gemeden omdat Bridie er niet tegen kan als ze ouderlijk naar elkaar glimlachen. Ze speelt ‘Zazoe’ (nu, op dit moment). Zazoe is een ‘intens keurige roodsnavelhoornvogel’ en de manier waarop Bridie zich meteen in die rol wist in te leven was wonderbaarlijk. Die gebaren! Intens keurige gebaren! Ze is gewoon Meryl Fucking Streep. Zo objectief goed is ze. Vergeet Mufasa. Vergeet Simba. Zazoe wordt de stralende ster van de voorstelling van vanavond. Leo gaat er zonder meer van uit dat Bridie een staande ovatie gaat krijgen. En die mist hij.

Dit is het soort fout waar mensen op hun sterfbed spijt van krijgen.

Hij ademt hoorbaar uit, gaat achterover in zijn stoel zitten en klikt de gesp van zijn veiligheidsgordel open en dicht, open en dicht. De vrouw naast hem kijkt op van haar tijdschrift en Leo

slaat zijn handen in elkaar. Hij is irritant. Zulke dingen zou zijn zoon van veertien doen.

Zijn hart krimpt ineen bij de gedachte aan zijn zoon. Al maandenlang belooft hij Oli dat ze volgende zondag die prachtige wandeling door het nationale park gaan maken waar ze zo gek op zijn, maar het is altijd ‘volgende zondag’ omdat Leo zo vaak moet werken in het weekend, en deze zondag zal hij alles moeten inhalen wat hij vandaag heeft gemist, wat hem overigens geen ‘workaholic’ maakt, maar gewoon een man met een baan.

Zijn baas vindt een gezonde balans tussen werk en privé belangrijk. ‘Familie komt altijd op de eerste plaats, Leo,’ zei ze toen Leo zei dat hij vandaag vrij zou nemen, maar een van Leo’s belangrijkste KPI’s is zijn aantal factureerbare uren per week op het totaal aantal uren dat hij heeft gewerkt. Hij denkt constant aan zijn factureerbare uren: het is een zoemende mug die hij niet mag doodslaan. Soms werkt hij veertien uur per dag, maar kan hij er maar acht van factureren. Het is lastig. Het leven is lastig. Hij moet gewoon leren zijn tijd beter te managen. Zijn baas, die geïnteresseerd is in het onderwerp, raadt hem allerlei boeken en podcasts aan en geeft handige tips. Hij werkt nu drie jaar voor Lilith. Ze is een indrukwekkende, inspirerende vrouw binnen een door mannen gedomineerd vakgebied en hij probeert van haar te leren zoals hij leerde van zijn allereerste baas, die Leo’s tekeningen vol rodepenmarkeringen aan hem teruggaf, waar Leo gek van werd maar wat hem uiteindelijk toch een betere ingenieur maakte. Lilith zei pasgeleden nog tegen hem dat de eerste stap naar het verbeteren van je productiviteit een ‘uitgebreide tijdaudit’ is, maar Leo heeft geen tijd gehad om er eentje te doen.

Oli kijkt niet eens meer teleurgesteld als Leo zegt: ‘Misschien moeten we die wandeling volgend weekend maar doen.’ Hij reageert alleen nog maar door cynisch zijn duim op te steken, alsof het gaat om een winkel die bij herhaling zijn beloofde levertijd niet nakomt.

De vrouw op de middelste stoel schraapt haar keel fijntjes en

hij beseft dat zijn linkerbeen op en neer stuitert alsof hij geëlektrocuteerd wordt. Hij legt zijn hand op zijn dij om hem stil te houden.

Hij kan de stem van zijn vrouw horen zeggen: *Niet in een neerwaartse spiraal raken, lieverd.*

Hij kon het niet geloven toen ze hem voor het eerst 'lieverd' noemde. Hoe goed dat toen voelde.

Hij glimlacht zuinigjes in de vage richting van zijn rijgenote, in de hoop dat ze het opvat als een stilzwijgende verontschuldiging maar niet als uitnodiging om een praatje aan te knopen.

Haar naam is Sue en haar man, in de stoel bij het raam, is Max.

Dat weet Leo, en hij weet nog veel meer over hen, want tijdens de vertraging op de baan had hij zonder het te willen een verbazingwekkend aantal telefoongesprekken van het stel opgevangen: 'Wacht, Sue wil je even spreken!'

'Ik geef je Max weer!'

Max en Sue zijn een vrolijk, uitbundig stel van middelbare leeftijd dat net terug is van een camperreis door Tasmanië. Ze hebben zo'n lol gehad! Sue is klein van stuk, heeft roze wangen, heldere ogen en een ferme boezem. Een zilveren armband vol bedeltjes rinkelt als ze gebaart. Max is gebruind en heeft wit haar, met een grote stevige trotse buik. Net de Kerstman die terugkomt van zijn zomervakantie. Hij heeft dezelfde zelfverzekerde mannelijkheid als de voormannen met wie Leo werkt: sterke, luidruchtige mannen die weten wat ze doen en geen enkele moeite hebben om hun tijd te managen.

Eerst probeerde Sue een praatje te maken met Leo, maar ze gaf het op toen hij steeds kortaf en nauwelijks beleefd antwoord gaf. Hij weet dat hij haar had kunnen vertellen over het missen van Bridies opvoering, en hij weet dat zij en Max het type zijn dat dan meteen medeleven en belangstelling had getoond (hij maakt uit alle telefoontjes op dat ze kleinkinderen hebben – 'Opa en ik kunnen niet wachten om jullie weer te zien!'), maar hij was te gespannen om te kletsen.

Hij kijkt nog eens hoe laat het is. Bridie staat nu op het podium.

Niet meer aan denken.

Zijn maag knort. Hij heeft ontzettende honger. Hij had de 'lichte snack' afgeslagen, omdat, en dit is zo stom, hij de boel niet wilde ophouden. Hij had zich irrationeel geërgerd aan al die mensen die vrolijk zaten te eten van hun nootjes en pretzels. Hij wilde dat iedereen zich concentreerde op naar Sydney komen.

De vrouw aan de andere kant van het gangpad maakt haar gordel los.

Ze staat op.

Tot nu toe was ze een vaag figuur aan de zijkant van zijn blikveld. Desgevraagd had hij haar kunnen omschrijven als een klein dametje met zilverkleurig haar, maar hij had haar nooit in een rij kleine dametjes met zilverkleurig haar kunnen aanwijzen.

Ze gaat in het gangpad staan, vlak naast hem, met haar gezicht naar de achterkant van het vliegtuig.

Ze verroert zich niet.

Wat doet ze nou?

Leo houdt zijn ogen beleefd gericht op de stoelzak aan de muur voor hem. Hij leest de bovenste regel van een advertentie op de achterflap van het in-flight magazine: *Waar wacht je op? Boek vandaag nog je Riviercruise naar de Parels van Europa!* 'Zodra die riviercruises ons best aantrekkelijk lijken, dan weten we dat we oud zijn,' zegt Neve altijd. Leo zegt maar niet dat het idee van een riviercruise hem nu al aantrekkelijk lijkt.

De zilverharige dame verroert zich nog steeds niet. Dit duurt te lang. Ze staat een beetje in zijn ruimte. Irriteert hem lichtelijk.

Hij kijkt omlaag. Haar schoenen zijn klein, bruin, goed gepoetst en keurig gestrikt.

Ze zegt, met kalme, duidelijke stem: 'Ik tel tot drie.'

3

Nou ja, ik was ooit verliefd op een lange, magere jongen met een heel kwetsbare nek die me de moed gaf om naar feestjes en dansavonden te gaan toen ik nog dacht dat ik daar zou flauwvallen van verlegenheid.

‘Ik tel tot drie,’ zei hij altijd als mijn hart bonsde en mijn zicht wazig werd en dan nam hij mijn hand in de zijne. ‘Eén. Twee. Drie.’

En daar gingen we dan.

Dat zou kunnen verklaren waarom ik aftelde: ik moest aan hem denken.